

สรุปผลการดำเนินงานโครงการการพัฒนารายวิชาศึกษาทั่วไป ด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนสำหรับระดับอุดมศึกษา เฟสที่ 2 และข้อเสนอแนะ

ตามที่สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สถาบันคลังสมองของชาติ เครือข่ายส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนแห่งประเทศไทย (Thai SCP Network) และโครงการความร่วมมือภาคีรัฐภาคธุรกิจภาคประชาสังคมเพื่อจัดการพลาสติกและขยะอย่างยั่งยืน (PPP Plastics) ได้ตกลงว่าจ้างให้ ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านกลยุทธ์ธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม คณะสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นที่ปรึกษาเพื่อจัดทำโครงการพัฒนารายวิชาศึกษาทั่วไปด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน สำหรับระดับอุดมศึกษา เฟสที่ 2 ขึ้น บัดนี้ ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านกลยุทธ์ธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินโครงการเสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้วและขอสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมาดังนี้

1. แต่งตั้งคณะที่ปรึกษาและกำกับโครงการ “รายวิชาการศึกษาทั่วไปด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนระดับอุดมศึกษา” เพื่อให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
2. แต่งตั้งคณะทำงานรายวิชาการศึกษาทั่วไปด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนระดับอุดมศึกษา เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
3. จัดทำคู่มือการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไป “วิถีชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในศตวรรษที่ 21” “Circular Lifestyle for the 21st Century” เพื่อใช้ประกอบการเตรียมการสอนสำหรับอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการศึกษาทั่วไป
4. จัดอบรมอาจารย์ผู้สอน ณ โรงแรม เดอะสุโกศล กรุงเทพฯ มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน 86 คน จาก 12 หน่วยงาน 27 มหาวิทยาลัย เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และนำเสนอรายละเอียดของคู่มือการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไป รวมทั้ง กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน
5. จัดอบรมอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน 56 คน จาก 15 มหาวิทยาลัย และครั้งที่ 2 มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน 100 คน จาก 31 มหาวิทยาลัย เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และนำเสนอรายละเอียดของคู่มือการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไป รวมทั้ง กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน
6. บรรยายพิเศษออนไลน์ในหัวข้อ แนะนำรายวิชาการศึกษาทั่วไปด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน โดย ผศ. ดร.รัตนาวรรณ มั่งคั่ง คณะสิ่งแวดล้อม ในโครงการเสวนาทางวิชาการของเครือข่ายการศึกษาทั่วไป

- แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 5 มีผู้เข้าร่วมจำนวน 145 คน เพื่อแนะนำรายวิชาการศึกษาทั่วไป “วิถีชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในศตวรรษที่ 21” “Circular Lifestyle for the 21st Century”
7. จัดทำวิดีโอ “เปลี่ยน โลกให้ดีขึ้นด้วย Circular Economy” เพื่อประชาสัมพันธ์รายวิชาแก่นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย
 8. จัดทำหนังสือ “วิถีชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในศตวรรษที่ 21” “Circular Lifestyle for the 21st Century” เพื่อใช้ประกอบการเตรียมการสอนสำหรับอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการศึกษาทั่วไป รวมทั้ง นิสิตนักศึกษาที่ต้องการหาความรู้เพิ่มเติม
 9. จัดทำสไลด์นำเสนอเนื้อหาวิชา (power point) การศึกษาทั่วไป “วิถีชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในศตวรรษที่ 21” “Circular Lifestyle for the 21st Century” เพื่อใช้ประกอบการเตรียมการสอนสำหรับอาจารย์ผู้สอนรายวิชาการศึกษาทั่วไป

นอกจากนี้ ได้รวบรวมข้อคิดเห็นจากคณะกรรมการที่ปรึกษาและกำกับ โครงการในการขับเคลื่อนงานด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนในระดับอุดมศึกษาในอนาคต ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการส่งมอบแพคเกจ (คู่มือ หนังสือ สไลด์นำเสนอ วิดีโอแนะนำรายวิชา) รายวิชาเศรษฐกิจรายวิชาการศึกษาทั่วไป “วิถีชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในศตวรรษที่ 21” “Circular Lifestyle for the 21st Century” ไปยังมหาวิทยาลัยทุกแห่ง อันเป็นการส่งเสริมและผลักดันให้มหาวิทยาลัยต่างๆ นำรายวิชา “วิถีชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในศตวรรษที่ 21” “Circular Lifestyle for the 21st Century” ไปปรับใช้ในหลักสูตร ระดับมหาวิทยาลัย โดยเสนอให้
 - สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ส่งจดหมายต้นเรื่องไปยังที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ทั้งมหาวิทยาลัยรัฐ เอกชน ราชภัฏ และราชวมงคล เพื่อให้การสนับสนุนในการนำไปปรับใช้สำหรับการเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัย
 - เครือข่ายการศึกษาทั่วไปแห่งประเทศไทย ส่งจดหมายต้นเรื่องไปยังหน่วยงานของเครือข่ายการศึกษาทั่วไปแห่งประเทศไทย
 - เครือข่ายมหาวิทยาลัยที่ยั่งยืน (SUN) เสนอหัวข้อในที่ประชุมสัญจร (เดือนมีนาคม) และ ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (เดือนเมษายน) เพื่อให้ ผศ. ดร.รัตนาวรรณ มั่งคั่ง เป็นตัวแทนในนำเสนอแนะนำรายวิชาการศึกษาทั่วไป “วิถีชีวิตตามแนวคิด

เศรษฐกิจหมุนเวียนในศตวรรษที่ 21” “Circular Lifestyle for the 21st Century” ให้กับ
หน่วยงานของเครือข่ายมหาวิทยาลัยที่ยั่งยืน

2. ขั้นต่อไป ควรมีการพัฒนาหลักสูตรด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นหลักสูตรเฉพาะ (Circular Economy Professional) ตามสาขาของศาสตร์ต่างๆ และ/หรือ พัฒนาเป็นหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตศึกษาด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนในรูปแบบ consortium programme โดยอาศัยความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจหมุนเวียน รวมทั้ง ความร่วมมือทางวิชาการของภาคเอกชน ตลอดจน ดำเนิน โครงการวิจัยวิทยานิพนธ์ที่ตอบโจทย์จากภาคเอกชน โดยขอทุนสนับสนุนจาก PMU B
3. พัฒนาหลักสูตรด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นแบบ non degree หรือเลือกเรียนเป็นหน่วยกิตสะสมจุลภาคแบบ micro credit โดยที่ผู้เรียนได้รับประกาศนียบัตรหลังจากผ่านการฝึกอบรมได้
4. สร้างงานวิจัยและพัฒนา (research and development) ด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยอาศัยความร่วมมือจากศาสตร์แขนงต่างๆ แบบบูรณาการ และความร่วมมือกับภาคเอกชนในการแก้ไขปัญหาของประเทศ เพื่อตอบสนองต่อนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) ของประเทศไทย
5. สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อเป็น Living Lab แหล่งเรียนรู้ในภาคปฏิบัติจริงด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน ให้แก่นิสิต นักศึกษาในมหาวิทยาลัย
6. สำหรับ Circular Economy for Citizen เสนอให้มีการค้นหา Active citizen หรือ Social lab เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และกระตุ้นให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่วิถีชีวิตเศรษฐกิจหมุนเวียนในวงกว้าง

สุดท้าย คณะผู้จัดทำขอขอบคุณสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สถาบันคลังสมองของชาติ เครือข่ายส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนแห่งประเทศไทย (Thai SCP Network) และ โครงการความร่วมมือภาครัฐภาคธุรกิจภาคประชาสังคมเพื่อจัดการพลาสติกและขยะอย่างยั่งยืน (PPP Plastics) เป็นอย่างสูงที่สนับสนุนการนำแนวคิด ด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้สำหรับการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายวิชาเศรษฐกิจหมุนเวียนนี้จะช่วยสร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยผู้เรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปสู่การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตที่มีความยั่งยืนและเป็นมิตร

ต่อสิ่งแวดลอม และเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนเชิงนโยบายสู่การปฏิบัติ สู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่แท้จริงของประเทศไทยต่อไป